

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування

Навчально-науковий механічний інститут
Кафедра теоретичної механіки, інженерної графіки та
машинознавства

02-05-152М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних завдань та самостійної роботи
з навчальної дисципліни

«Інтелектуальна власність та патентознавство»

для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
за освітньо-професійною програмою «Теплоенергетика»
спеціальності 144 «Теплоенергетика»
денної та заочної форми навчання

Рекомендовано
науково-методичною радою
з якості ННІЕАВГ
Протокол № 3 від 21.11.2023 р.

Рівне – 2023

Методичні вказівки до практичних завдань та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Інтелектуальна власність та патентознавство» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Теплоенергетика» спеціальності 144 «Теплоенергетика» денної та заочної форми навчання. [Електронне видання] / Стрілець О. Р. – Рівне : НУВГП, 2023. – 11 с.

Укладач: Стрілець О. Р., к.т.н., доцент кафедри теоретичної механіки, інженерної графіки та машинознавства.

Відповідальний за випуск: Козяр М. М., д.пед.н., професор, завідувач кафедри теоретичної механіки, інженерної графіки та машинознавства.

Керівник групи забезпечення спеціальності 144 «Теплоенергетика»

Костюк О. П.

© О. Р. Стрілець, 2023

© НУВГП, 2023

ВСТУП

Винахідницька робота є невід'ємною частиною розвитку та вдосконалення у будь-якій галузі економіки. Тому кожне сучасне підприємство має орієнтуватись на залучення працівників до творчої діяльності, результати якої слід захищати відповідно до норм законодавства щодо захисту права інтелектуальної власності. Для цього сучасний працівник сфери енергетики повинен володіти глибокими знаннями в галузі науки і техніки, а також основами створення, набуття прав, охорони, захисту, управління і комерціалізації об'єктів права інтелектуальної власності.

Дисципліна «Інтелектуальна власність та патентознавство» формує підґрунтя для отримання можливості реалізації творчого потенціалу, необхідного для самостійної постановки нових професійних завдань, виявлення і оформлення об'єктів творчості, оцінки їх патентоспроможності, та подальшого правового захисту.

Право інтелектуальної власності базується на положеннях законів України, зокрема Конституції, окремих кодексів, нормативно-правових актів.

Дисципліна передбачає отримання необхідних знань здобувачами вищої освіти під час лекцій, практичних занять та в ході самостійної роботи.

ВИБІР ЗАВДАННЯ

На кожному практичному занятті здобувач вищої освіти отримує індивідуальне завдання. Номер індивідуального завдання відповідає останній цифрі порядкового номера прізвища у списку групи. Цифра «0» відповідає завданню № 10.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Інтелектуальна власність

ТЕМА 1. Система інтелектуальної власності

Теоретична частина (лекції – 2 год.)

Для успішного засвоєння цієї теми, здобувач вищої освіти повинен опрацювати на лекційних заняттях, або самостійно, наступні питання.

- 1.1. Поняття і зміст права інтелектуальної власності.
[Рекомендовані джерела інформації](#): [1, С. 129; 2, С. 15].
- 1.2. Об'єкти і суб'єкти права інтелектуальної власності.
[Рекомендовані джерела інформації](#): [1, С. 149; 2, С. 17].
- 1.3. Захист права інтелектуальної власності.
[Рекомендовані джерела інформації](#): [1, С. 359; 2, С. 64].
- 1.4. Структура та законодавча база системи охорони інтелектуальної власності в Україні.
[Рекомендовані джерела інформації](#): [1, С. 426; 2, С. 31].
- 1.5. Особливості міжнародної системи інтелектуальної власності.
[Рекомендовані джерела інформації](#): [1, С. 464; 2, С. 34].

Практичне завдання (2 год)

Здобувач вищої освіти отримує від викладача ситуативне завдання, що стосується реального чи змодельованого випадку захисту права інтелектуальної власності, відповідно до номера свого індивідуального завдання.

[Рекомендовані джерела інформації](#): [4].

ТЕМА 2. Охорона прав на об'єкти інтелектуальної власності.

Теоретична частина (лекції – 4 год.)

Для успішного засвоєння цієї теми, здобувач вищої освіти повинен опрацювати на лекційних заняттях, або самостійно, наступні питання:

2.1. Виникнення і набуття прав на об'єкти інтелектуальної власності.

[Рекомендовані джерела інформації:](#) [2, С. 43].

2.2. Поняття захисту прав інтелектуальної власності.

[Рекомендовані джерела інформації:](#) [2, С. 64].

2.3. Юридичні форми захисту прав інтелектуальної власності.

[Рекомендовані джерела інформації:](#) [2, С. 69].

2.4. Авторське право та суміжні права.

[Рекомендовані джерела інформації:](#) [2, С. 325].

2.5. Договори у сфері інтелектуальної власності.

[Рекомендовані джерела інформації:](#) [2, С. 92].

Практичне завдання (2 год)

Здобувач вищої освіти отримує від викладача ситуативне завдання, що стосується реального чи змодельованого випадку охорони прав на об'єкти інтелектуальної власності, відповідно до номера свого індивідуального завдання.

[Рекомендовані джерела інформації:](#) [4].

ТЕМА 3. Управління об'єктами інтелектуальної власності

Теоретична частина (лекції – 2 год.)

Для успішного засвоєння цієї теми, здобувач вищої освіти повинен опрацювати на лекційних заняттях, або самостійно, наступні питання:

3.1. Поняття управління об'єктами інтелектуальної власності

[Рекомендовані джерела інформації:](#) [2, С. 142].

3.2. Життєвий цикл об'єкта інтелектуальної власності.

[Рекомендовані джерела інформації:](#) [2, С. 146].

3.3. Майнові права на об'єкти інтелектуальної власності.

Їх оцінка.

[Рекомендовані джерела інформації:](#) [2, С. 125].

3.4. Оподаткування операцій з об'єктами інтелектуальної власності.

[Рекомендовані джерела інформації:](#) [2, С. 133].

3.5. Комерціалізація об'єктів інтелектуальної власності.

[Рекомендовані джерела інформації:](#) [2, С. 135].

Практичне завдання (2 год)

Здобувач вищої освіти отримує від викладача ситуативне завдання, що стосується управління чи комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності, відповідно до номера свого індивідуального завдання.

[Рекомендовані джерела інформації:](#) [4].

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Патентознавство

ТЕМА 4. Патентне право

Теоретична частина (лекції – 2 год.)

Для успішного засвоєння цієї теми, здобувач вищої освіти повинен опрацювати на лекційних заняттях, або самостійно, наступні питання:

4.1. Поняття і зміст патентного права.

[Рекомендовані джерела інформації](#): [2, С. 201].

4.2. Поняття винаходу і корисної моделі.

[Рекомендовані джерела інформації](#): [2, С. 202; 3, С.41].

4.3. Права і обов'язки суб'єктів патентного права.

[Рекомендовані джерела інформації](#): [2, С. 207].

4.4. Правова охорона результатів науково-технічної творчості.

[Рекомендовані джерела інформації](#): [2, С. 211; 3, С.37].

4.5. Міжнародна система охорони патентного права.

[Рекомендовані джерела інформації](#): [3, С. 22].

Практичне завдання (2 год)

Здобувач вищої освіти отримує від викладача вихідні дані відповідно до номера свого індивідуального завдання, за якими необхідно створити чи запропонувати результат авторського права, сформулювати назву та заповнити типовий бланк для подання заявки для отримання свідоцтва на реєстрацію твору.

[Рекомендовані джерела інформації](#): [5].

ТЕМА 5. Організаційно-правові основи патентознавства

Теоретична частина (лекції – 4 год.)

Для успішного засвоєння цієї теми, здобувач вищої освіти повинен опрацювати на лекційних заняттях, або самостійно, наступні питання:

5.1. Система патентування в Україні.

[Рекомендовані джерела інформації](#): [3, С. 37].

5.2. Ліцензії та ліцензування.

[Рекомендовані джерела інформації](#): [2, С. 107; 3, С.91].

5.3. Патентні дослідження.

[Рекомендовані джерела інформації](#): [2, С. 176; 3, С.82].

5.4. Оформлення заявки на видачу патенту.

[Рекомендовані джерела інформації](#): [2, С. 107; 3, С.96].

5.5. Особливості винаходів в енергетичній галузі.

[Рекомендовані джерела інформації](#): [1].

Практичне завдання (4 год)

Здобувач вищої освіти отримує від викладача вихідні дані відповідно до номера свого індивідуального завдання, за якими необхідно запропонувати об'єкт патентування, сформулювати назву створити заяву та заповнити типовий бланк для подання заявки для отримання патенту на корисну модель чи винахід.

[Рекомендовані джерела інформації](#): [5].

ТЕМА 6. Винахідництво, як рушій розвитку економіки.

Теоретична частина (лекції – 2 год.)

Для успішного засвоєння цієї теми, здобувач вищої освіти повинен опрацювати на лекційних заняттях, або самостійно, наступні питання:

6.1. Винахідницька робота як вид творчості.

[Рекомендовані джерела інформації](#): [2, С. 164; 3, С. 10].

6.2. Методи постановки і вирішення інженерних задач.

[Рекомендовані джерела інформації](#): [2, С. 177; 3, С. 63].

6.3. Етапи розроблення винаходу.

[Рекомендовані джерела інформації](#): [2, С. 173; 3, С. 96].

6.4. Досвід винахідницької роботи.

[Рекомендовані джерела інформації](#): [5].

Практичне завдання (2 год)

Здобувач вищої освіти отримує від викладача вихідні дані відповідно до номера свого індивідуального завдання, за якими необхідно запропонувати назву та зображення торговельної марки, придумати назву підприємства та заповнити типовий бланк для подання заявки для отримання свідоцтва на торговельну марку.

[Рекомендовані джерела інформації](#): [5].

ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Підсумковий контроль знань студентів виконується у вигляді складання тесту через Центр незалежного оцінювання. Кожен модульний контроль включає в себе 27 питань різного рівня складності:

1 рівень: 20 питань по 0,6 бала.

2 рівень: 6 питань по 1 балу.

3 рівень: 1 питання на 2 бали.

Актуальний список питань для підготовки до модульного контролю можна завантажити на сторінці дисципліни на [Навчальній платформі НУВГП](#).

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Вид роботи		Бали
1. Поточна складова оцінювання		
1.1	Практична робота 1	10
1.2	Практична робота 2	10
1.3	Практична робота 3	10
1.4	Практична робота 4	10
1.5	Практична робота 5	10
1.6	Практична робота 6	10
Всього поточна складова оцінювання		60
2. Модульна складова оцінювання		
2.1	Модульний контроль 1	20
2.2	Модульний контроль 2	20
Всього модульна складова оцінювання		40
Всього		100

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Базилевич В. Д. Інтелектуальна власність : підручник. 3-тє вид., переробл. і доповн. К. : Знання, 2014. 671 с. [\[посилання\]](#)
2. Інтелектуальна власність та патентознавство : підручник / Н. О. Білоусова, Н. В. Гаврушкевич, М. А. Данильченко та ін. : за ред. проф. П. М. Цибульова та доц. А. С. Ромашко. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, «Політехніка», 2021. 374 с. [\[посилання\]](#)
3. Мелентьев. О. Б. Основи патентознавства та раціоналізації : навчально-методичний посібник. Умань : АЛМІ, 2016. 160 с. [\[посилання\]](#)
4. Максименко Н. В., Крилова К. В. Право інтелектуальної власності. Методичні вказівки до практичних занять. Кропивницький : ЛА НАУ, 2021. 120 с. [\[посилання\]](#)
5. Востріков В. П., Кірічок О. Г., Стрілець В. М. Практикум з дисципліни «Інтелектуальна власність» : навч. посіб. Рівне : НУВГП, 2018. 146 с. [\[посилання\]](#)